GE-HÅNDBOKA · RUTINE · 2.05 BRUK AV MASKINER OG UTSTYR

Bruk av tilleggsutstyr på anleggsmaskiner

Dokumentnr.	GE-2.05-11 R
Type	Rutine
Kapittel	2.05 Bruk av maskiner og utstyr
Gjelder for	Ledere og maskinkjørere i Gjerdalen, innleide og underentreprenører som bruker utskiftbart tilleggsutstyr på anleggsmaskiner
Revisjon / dato	Rev. 01 · Utkast
Utarbeidet av	HMS- og kvalitetsleder
Godkjent av	Daglig leder
Krav og grunnlag	ISO 45001 8.1; Maskinforskriften; Forskrift om utførelse av arbeid §§ 10-2 og 10-3
Erstatter	SmartDok 0205-028 R

1. Formål og omfang

Moderne maskiner består ofte av en hovedmaskin (basismaskin) som kan kobles til et stort utvalg av tilleggsutstyr med hurtigkobling, for eksempel skuffer, rotortilt, hammer, sorteringsklype, pallegafler og kranarm. Tilleggsutstyret endrer hovedmaskinens funksjon og bruksområde og må derfor få ekstra oppmerksomhet. Rutinen skal hindre skader og ulykker ved bruk av tilleggsutstyr, og sikre at kombinasjonen er lovlig og sikker.

2. Ansvar

Rolle	Ansvar
Daglig leder	Har hovedansvaret for rutinen. Sørger for at innkjøpt utstyr har nødvendig merking og dokumentasjon.
Anleggsleder	Sjekker at tilleggsutstyret passer til hovedmaskinen, og at maskinkjøreren har fått opplæring i det.
Lager/verksted	Tar vare på dokumentasjonen for utstyret og melder fra om utstyr som mangler dokumentasjon.
Maskinkjører	Monterer, låser og kontrollerer utstyret, og bruker det etter produsentens anvisning.

3. Arbeidsgang

3.1 Før bruk

Krav til utstyret

Når utstyret er omsatt	Krav
Etter 1. januar 1995	Hver enhet, både hovedmaskin og tilleggsutstyr, skal være CE-merket og ha samsvarserklæring.
Før 1. januar 1995	Hovedmaskinen skal ha sertifikat. Tilleggsutstyret skal være merket med fabrikkens eller importørens navn, og med største tillatte arbeidsbelastning der det trengs (kranarm, pallegaffel).

Kontroller at hovedmaskin og tilleggsutstyr er godkjent for bruk sammen som en enhet:

- Har produsenten eller importøren av hovedmaskinen godkjent den for bruk sammen med dette tilleggsutstyret?
- Har produsenten eller importøren av tilleggsutstyret beskrevet hvilken type hovedmaskin det er beregnet for?

Opplæring og kompetanse

- Maskinkjøreren skal ha opplæring for hovedmaskinen etter forskrift om utførelse av arbeid §§ 10-2 og 10-3, se **GE-2.05-01 R**.

- I tillegg skal maskinkjøreren ha dokumentert utvidet praktisk, og ved behov teoretisk, opplæring i bruk av tilleggsutstyret som er koblet til hovedmaskinen. Opplæringen skal gis av en person som har nødvendige kunnskaper om sikker bruk av utstyret, se **GE-1.03-09 R**.

Montering og kontroll

1. Monter utstyret på plant underlag. Stopp motoren og slipp trykket før hydraulikkslanger kobles.
2. Sjekk at låsepinner, bolter og hurtigkobling er låst.
3. Test låsingen med en kontrollert belastning under sikre forhold før arbeidet starter.
4. Sjekk at slanger og koblinger er hele og uten lekkasjer.

3.2 Under bruk

- Bruk utstyret bare innenfor produsentens grenser for vekt, hydraulikktrykk og bruksområde.
- Gå aldri nær roterende eller bevegelige deler før motor og hydraulikk er stanset og delene står i ro.
- Hold personer unna maskinens arbeidsområde. Utstyr som hammer og klype kan gi steinsprut og kast av deler.

3.3 Etter bruk: parkering og sikring

1. Sett utstyret ned på fast og plant underlag eller på stativ, slik at det ikke kan velte.
2. Vær obs på klem- og knusefare ved av- og påkobling. Bruk hansker, og hold hender og føtter unna.
3. Meld skader på utstyret til nærmeste leder.

4. Kontroll, registrering og dokumentasjon

- CE-merking og samsvarserklæring, eller sertifikat for eldre utstyr, arkiveres sammen med dokumentasjonen for maskinen, se **GE-2.07-03 R**.
- Opplæring i tilleggsutstyr registreres i SmartDok (kompetanse).
- Skader og uønskede hendelser meldes som RUH i SmartDok.

5. Referanser

- Forskrift om maskiner (maskinforskriften)
- Forskrift om utførelse av arbeid §§ 10-2 og 10-3
- **GE-1.03-09 R** Opplæring i bruk av arbeidsutstyr
- **GE-2.05-01 R** Bruk av arbeidsutstyr
- **GE-2.05-06 R** Bruk av gravemaskin
- **GE-2.05-07 R** Bruk av hjullaster og gravelaster
- **GE-2.05-10 R** Bruk av anleggsmaskiner til løfting
- **GE-2.07-03 R** Kontroll av maskiner

Revisjonshistorikk

Rev.	Dato	Endring	Godkjent av
01	Utkast	Første utgave i GE-håndboka. Skrevet om fra SmartDok 0205-028 R.	Daglig leder